

CIENCIAS SOCIAIS

REPASO TEMA 6: A INDUSTRIALIZACIÓN

Actividades para repasar o tema 6

- 1.- Que cambios se produciron na agricultura no século XVIII?
- 2.- Debuxa unha máquina de vapor e explica o seu funcionamento.
- 3.- Que supuxo a invención da máquina de vapor? Como repercutiu no ferrocarril?
- 4.- Que cres que supuxo para o tráfico marítimo a invención do barco de vapor?
- 5.- Cales eran as condicións de vida e de traballo dunha familia obreira? Por que nas fábricas había tantas mulleres e nenos?
- 6.- Que intereses defendían os sindicatos?
- 7.- En que consiste unha folga? Por que é un medio de presión sobre os empresarios?
- 8.- Que é a sociedade de clases? Por que xorde? Que nova clase social aparece?
- 9.- Cantas clases sociais hay durante o século XIX? Que características ten cada unha delas?
- 10.- Que influencia tivo a revolución industrial na arquitectura?
- 11.- Que materiais eran os máis utilizados nas novas construcións?

Enlaces informativos

- https://www.youtube.com/watch?time_continue=208&v=DXpLcKWY93w&feature=emb_logo
- <https://www.youtube.com/watch?v=koi1IjGnyyI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=IN7-SkzEEgg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ECQUWIGTZm0>
- <https://www.youtube.com/watch?v=eZtmICILJWM>

Ademáis dos enlaces proporcionados, os alumnos poden empregar outras fontes de información.

CIENCIAS SOCIAIS

TEMA 7: DO ABSOLUTISMO AO LIBERALISMO

A CRISE DO ABSOLUTISMO

Na Idade Moderna había en Europa unha forma de goberno chamada monarquía absoluta (absolutismo).

Na monarquía absoluta o rei ou monarca concentraba na súa persoa todo o poder:

- Poder lexislativo (elabora as leis)
- Poder executivo (governaba aos seus súbditos)
- Poder xudicial (facía cumprir as leis)

O rei, a nobreza e o clero eran as clases privilexiadas porque eran os propietarios das terras e por riba non pagaban impostos.

Os burgueses e os campesiños tiñan que pagar impostos e non tiñan dereito ningún.

Ao final do século XVIII, cansos de tanta inxustiza o pobo decidiu poñer fin a esta situación. Quería acabar cos privilexios da nobreza e elixir aos seus gobernantes. A esta forma de pensar chamóuselle ILUSTRACIÓN.

A REVOLUCIÓN FRANCESA

En Francia, en 1789, os burgueses apoiados polos campesiños, artesáns e comerciantes defenderon a Ilustración e organizáronse para acabar co absolutismo. Foi a REVOLUCIÓN FRANCESA.

Triunfou unha nova forma de gobernar, o LIBERALISMO, que se baseaba en:

- Na Declaración dos Dereitos do Home
- Na Constitución
- No dereito ao voto
- Na división de poderes

A GUERRA DA INDEPENDENCIA

En 1808, Napoleón (emperador francés) co pretexto de conquistar Portugal, invadiu España.

Destronou a Fernando VII e impuxo ao seu irmán Xosé I Bonaparte como rei de España.

O exército español venceu aos franceses na batalla de Bailén (1808) e continuou a guerra durante 6 anos ara que se derrotou definitivamente a Napoleón en 1814.

Fernando VII regresou ao trono.

OS ESPAÑOIS ANTE A INVASIÓN FRANCESA

Existían dous grupos:

- os AFRANCESADOS: minoría que colaborou cos franceses.
- Os PATRIOTAS: maioría que se opuxo aos invasores. Uns eran absolutistas e outros liberais.

A CONSTITUCIÓN DE 1812 (A PEPA)

Os patriotas elixiron aos seus representantes que acudiron a Cádiz, única cidade que non fora ocupada polos franceses. Estes representantes formaron as Cortes de Cádiz e redactaron a Constitución de 1812 (A Pepa) na que se recollen os principios básicos do liberalismo.

VOLTA AO ABSOLUTISMO

Derrotado Napoleón, Fernando VII regresou a España. Os liberais esperaban que se convertese nun monarca constitucional pero non aceptou a Constitución e volveu o absolutismo.

As colonias americanas non aceptaron a volta ao absolutismo e independizáronse.

Os liberais, ao mando do coronel Riego, conseguiron que o rei aceptara a Constitución e houbo un TRIENIO LIBERAL, pero, pasados eses tres anos o rei volveu a impoñer o absolutismo.

Como só podían gobernar os homes e Fernando CII só tivo fillas, anulou a lei Sállica, que prohibía reinar ás mulleres.

O REINADO DE ISABEL II

Cando morreu Fernando VII, sucedulle no trono a súa filla Isabel, pero como só tiña tres anos fíxose cargo do goberno a súa nai María Cristina.

Os liberais apoiaban a Isabel (isabelinos).

Os absolutistas apoiaban a Carlos, irmán de Fernando VII (os carlistas).

Estalou unha guerra entre isabelinos e carlistas e venceron os isabelinos apoiados polos liberais.

Co goberno liberal, España converteuse nunha monarquía liberal (con constitución, dereito ao voto, co chamado sufraxio censatario, división de poderes...)

OS ESPAÑOIS NO LIBERALISMO

Naceron diferentes partidos políticos:

- OS LIBERAIS (pensan que só deben votar as persoas que teñen propiedades)
- OS DEMÓCRATAS (pensan que todos, ricos e pobres, teñen dereito a votar)
- OS REPUBLICANOS (pensan que os gobernantes teñen que ser elixidos polo pobo)

As mulleres non tiñan dereito a voto.

O SEXENIO DEMOCRÁTICO

Os demócratas e republicanos iniciaron unha revolución contra Isabel II e conseguiron que fuxira ao exilio. O que querían era que caera a monarquía española e chegara a democracia.

Ao longo de seis anos houbo en España:

- Un goberno provisional
- Unha nova monarquía
- A 1ª república (que só durou uns meses a causa dun golpe militar)

A RESTAURACIÓN MONÁRQUICA

O fillo de Isabel II, Afonso XII, regresou a España e foi proclamado rei.

Cando morreu sucedeu o seu fillo Afonso XIII.

España perde as últimas colonias na guerra de Cuba ante EEUU (Cuba, Porto Rico e Filipinas).

OS PARTIDOS POLÍTICOS NA RESTAURACIÓN

Formáronse dous grandes partidos:

- O partido conservador (defendeu o sufraxio censatorio)
- O partido liberal (defendeu o sufraxio universal)

A pesar de que se aprobou o sufraxio universal o sistema político non era realmente democrático porque existía o caciquismo (os caciques eran persoas influíntes que exercían unha forte presión para que os cidadáns votasen polos candidatos que eles querían).

TEMA 8: ESPAÑA E GALICIA NO SÉCULO XX

O século XX en España caracterízase por:

- A alternancia de sistemas democráticos e ditaduras militares, e
- unha terrible Guerra Civil que durou 3 anos (1936-1939).

A MONARQUÍA DE AFONSO XIII

Gobernaba Afonso XIII. Intentábase democratizar o sistema político e acabar co caciquismo.

Por mor dunha guerra en Marrocos (onde se situaba a colonia española do Rif) houbo moitos conflitos e tensións.

Aproveitou esta situación o xeneral Primo de Rivera e impuxo unha ditadura que durou 7 anos.

A SEGUNDA REPÚBLICA

Dimite Primo de Rivera e gañan as eleccións os partidos republicanos. Proclámase a Segunda República (1931). Afonso XIII tivo que abandonar España.

Coa Segunda República aprobouse a Constitución que ampliaba os dereitos dos cidadáns e emprendéronse certas reformas sociais como:

- Acabar cos latifundios
- Limitar o poder do exército e da Igrexa
- Conceder a autonomía a Cataluña, País Vasco e Galicia.

OS PROBLEMAS DA REPÚBLICA

Durante a República non deixou de haber moitas tensións políticas entre os partidos de esquerda e de dereitas.

Tres anos máis tarde da proclamación da República gañaron as eleccións os partidos de dereitas e como consecuencia paralizáronse as reformas da República. Era o ano 1933.

No 1936 volveron a gañar as eleccións os partidos de esquerda e entón os partidos contrarios á República apoiaron unha sublevación militar que dividiu a España en dous bandos e desembocou nunha *GUERRA CIVIL*.

A GUERRA CIVIL

Durou 3 anos (1936-1939). España quedou dividida en dúas zonas:

- A dos militares sublevados ao mando de xeneral Franco.
- A do goberno republicano.

Acabaron gañando os franquistas e moitos republicanos tiveron que fuxir de España (exilio) para evitar as represalias dos vencedores.

AS MULLERES NO SÉCULO XX

As mulleres reclamaron o dereito ao voto e a igualdade de dereitos:

- no traballo
- nos estudos
- ante a lei
- na política

O FRANQUISMO (1939-1975)

Chámase franquismo ao novo réxime político imposto pola ditadura do xeneral Franco, que non tiña en conta a vontade dos cidadáns.

Características do franquismo:

- Acumulación de todos os poderes en Franco.
- Inexistencia dunha constitución.
- Prohibición de partidos políticos e sindicatos. Só había un partido: Falange Española, e un sindicato CNS (Central Nacional Sindicalista).
- Persecución e encarceramento dos que se opoñían ao réxime.
- Supresión das autonomías.

A POSGUERRA

Nos primeiros 29 anos despois da guerra, a poboación pasaba moitas penurias porque carecía de produtos de primeira necesidade como alimentos e roupa.

España era unha autarquía (abastecíase cos seus propios recursos).

Existía a cartilla de racionamento coa que só se podía mercar a cantidade de alimentos que o goberno decidía.

Pero a partir de 1960 España tivo un gran desenvolvemento económico:

- a agricultura mecanizouse
- a industria aumentou
- creceu o turismo

A poboación marchou do campo á cidade (éxodo rural). O nivel de vida dos españois aumentou.